

Vesa Kauhasen haastattelu

Jututti ja kirjoitti 1/2010 Antero Jämsä

Kallaveden Vaajasalossa Karhonsaarta vastapäätä asuvat Vesa ja Eeva Kauhanen. Heidän rannassaan saarten välissä on Tähti-nimisen vanha veneen kotisatama. Tähti herättää lämpimiä tunteita Kuopion vesillä. Vesa Kauhanen lisäksi kuuluu Kuopion Pursiseuran ansiointuneimpiin puuhamiehiin. Seuramme perinnetoimikunta on tallentanut hänen muisteluksiaan arkistoon seuraavasti:

Syntynyt 30.5.1945 Leppävirralla, ollut mukana varsinkin Pirttiniemen, livarinsalon ja Jänissalon tukikohtien rakennushankkeissa. Veneilijöinä Kauhasen pariskunta tunnetaan Tähti-veneestä, tiettävästi Yhdysvalloissa 1800-luvun lopulla syntyneestä kaunottaresta, jonka Emil Kauhanen, Vesan isä osti aikanaan vuonna 1934, Vesa veli Toivo omisti 50 luvulla veneen. Topi muuttaessaan Hämeenlinnaan ns. työn perässä hän myi Tähti-vene. Eemeli löysi Tähtien sattumalta Koirusveden rannalta rappeutumasta vuonna 1965 ja osti ”Tähden” takaisin. Vesalle Tähti tuli vuonna 1966.

Kuopion Pursiseuraan Vesa Kauhanen tuli 1960-70 -lukujen vaihteessa Yrjö Tenhusen järjestämän navigointikilpailun kautta. Tähti seilasi kisassa toiselle sijalle. Suurin menestyjä kisassa varmasti oli itse pursiseura, joka sai riveihinsä nuoren rakennusmestarin, innokkaan miehen tekemään töitä seuran kehittämiseksi.

Pirttiniemen kiinteistö oli juuri siirtymässä pursiseuran omistukseen. Jaakko Nylund silloisena kommodorina toimi päättäväisesti vanhan huvilarakennuksen saamiseksi pursiseuran käyttöön. Ellei seura olisi rakennusta ostanut, Nylund olisi ollut valmis ostamaan huvilan vaikka itselleen, koska hän ymmärsi rakennuksen arvon ja kiireellisen kunnostamisen välttämättömyyden, Kauhanen muistelee.

Omasta osallistumisestaan Kauhasella on muistoissaan yksityiskohtana huvilan sisäovien muokkaus vanhoista purkutalojen ovista ja niiden asentaminen paikalleen.. Kauniit – ja myös kalliit – ovenkahvat osti silloinen satamamestari rakennusarkkitehti Jorma Salminen, myöhempi Avento, jämäpti luonne Kauhasen muistojen mukaan.

livarinsalon tukikohdan hankkimisessa pursiseuralle Kauhanen oli avainhetkellä mukana.

livarinsalon tullessa seuran käyttöön kaupunki omisti livarinsalon rakennukset. Pursiseura oli saarella vuokralaisena. Saunan rannassa oli pieni laituri, johon silloisen pursiseuran veneet suunnilleen mahtuivat. Veneetkin olivat pienempiä kuin nyt. Tähti kuului seuran suurimpiin veneisiin vielä 70 luvun alkupuolella.

Pursiseura sai ostaa livarinsalon rakennukset nimellisestä hinnasta. Kauhanen teki vuonna 1990 livarin korjaussuunnitelmat – seuraan taloudellisen tilanteen tehdessä työt mahdolliseksi. Päärakennuksen saneerasi kokonaisurakalla kirvesmies Pentti Hämäläinen.”Nipa” Niilo Korhonen, Leo Heiskanen, Aarre Mättö ja monet muut puuhasivat livarin uutta laituria useassa vaiheessa.

Jonkinlaisena isäntänä livarinsalossa alkuaikoina toimi Erik (Eko) Helin. Hän teki tukikohdan hyväksi paljon töitä ja syksyisin lähes asuikin siellä. Kauhasen haaveena olisi ollut rakentaa savusauna livarinsalon tukikohdan lähelle hiekkarannalle, mutta tekemättä se on jäänyt.

Kauhanen osallistui retkeen, jonka aikana kaupunginjohtaja Jukka Pulkkinen ja geodeetti Risto Kersalon kanssa sovittiin livarinsalon maa-alueen pitkäaikaisesta vuokrauksesta. Mainittakoon että em. herrat olivat erittäin tyytyväisiä seuran toimiin livarinsalon rakennusten ja tukikohdan kunnostamisessa.

Jänissalon tukikohdan vaiheissa Kauhanen niin ikään on ollut tiiviisti mukana.

Seuran talouspuolen hallituksen jäsenenä ja KOP:n lakimiehenä Kuopiossa ollut Jyrki Karmavuo vihjaisi, että Suvasveden Jänissalosta saattaisi olla mahdollista saada hankittua seuralle oma niemi tukikohdan rakentamista varten. Maa-alueen omistajan, Lennart Aralan luona käytiin silloin Eevan omistamalla Vator-veneellä.

Mukana olivat Kalevi Kojonkoski, Aarre Mättö ja Vesa Kauhanen. Arala lähes lahjoitti Kukkarinniemen seuralle käydyn keskustelun ja varmasti KOP:n Karmavuon kanssa käymiensä keskustelujen tuloksena. Kun keskustelut oli saatu loppuun, Arala tarjosi konjakit pursiseuran porukalle ja pahoitteli, ettei voi sairautensa takia osallistua maakaupan tähän vaiheeseen. Kauhanen muistelee, että silloin oli tarjolla parasta konjakkia, mitä oli siihen mennessä tullut maisteltua..

Arala kuoli sitten syöpään Kauhasen muistin mukaan vajaan vuoden sisällä. Mainittakoon, että Jyrki Karmavuo oli myös kiinnostunut seuran puheenjohtajuudesta. Hän kuitenkin joutui muuttamaan KOP:n Savonlinnan konttorin johtajaksi.

Ensimmäinen sauna Jänissalon tukikohtaan saatiin tuomalla sinne Kallavesj-messuilta näyttelyosastolla esiteltävänä ollut sauna. Erikoislaatuinen päärakennus syntyi Heikki Tegelmanin, kaupungin silloisen kaavoituspäällikön, suunnittelemana. Piirustukset piirsi puhtaaksi Kauhanen.

Ennen päärakennuksen suunnittelun käynnistämistä seuran hallituksessa käytiin keskustelua siitä ”mitä tarvitaan ja millainen rakennuksen pitäisi olla jne ”. Lähtökohdaksi suunnittelulle määriteltiin, että rakennuksessa pitää voida ruokailla, pestä veneastiasto ja että siellä on takka. Myös tilapäinen yöpymismahdollisuus oli otettava huomioon.

Uudesta Jänissalon rantasaunastakin Heikki Tegelman teki luonnokset. Heikin ajatuksen mukaan se olisi ollut tornin vastakohta, turvekattoisena rantapenkereeseen osittain upotettu rakennus, rannan puoleinen seinä pääosiltaan lasia.

Sauna kuitenkin rakennettiin erilaiseksi, perinteiseen rantasaunan tapaan.

Tienpaikan Jänissaloon linjasivat Lauri Ruotsalainen ja Vesa Kauhanen.

Jänissalon aallonmurtajalla on värikkäät vaiheet, jotka yhä jatkuvat. Vesioikeudelta tarvittiin lupa. Sitä varten vesioikeudesta tultiin paikalle katsomaan. Pieni episodi jäi mieleen: varsinainen kokous katselmusväen kanssa oli sovittu pidettäväksi päärakennuksessa. Valitettavasti takka savusi sisälle sellaisella voimalla, että väen piti pitää kokous ulkona. Onneksi oli kevätalvinen hieno ilma, eikä pakkastakaan ollut kohtuuttomasti. Lupa aallonmurtajaan kuitenkin

saatiin. Jälkeenpäin ajatellen lupaa olisi kannattanut hakea isompaan aallonmurtajaan. Kauhanen sanoo, että lupa siihenkin olisi varmaan saatu. Nyt satamaa osaltaan suojaa uiva aallonmurtaja.

- Jänissalo on hieno tukikohta, Kauhanen kehaisee. Hän on kuullut vieraiden ylistävän, että se on Suomen paras.

Pirttiniemen maa-alueen saamisessa pursiseuran käyttöön Heikki Tegelman oli keskeinen henkilö. Kaavoituspäällikkö ja pursiseuralainen ymmärsi paikan merkityksen. Ensimmäisen pienen aallonmurtajan rakentamista edelsi Hannes Hämäläisen jäältä tekemä veden syvyyden kartoitus.

Jossain vaiheessa Tegelman ja Kauhanen tekivät Pirttiniemeen kokonaissuunnitelman – tietysti seuralaisten antamien lähtökohtien perusteella. Samassa vaiheessa kartoitettiin myös niemen puusto.

Varsinainen satama suunniteltiin Honkalahden puolelle. Kauhasen mielestä Telkonlahtikin olisi sopinut pursiseuran tukikohdan kokonaisuuteen. Kaupunki sitä tarjosi, mutta seura ei Telkkistenlahtea halunnut. Lahden rannan notkelmaan mietittiin jo jopa venehallin rakentamista.

Pirttiniemen huvila oli surkeassa kunnossa, kun se siirtyi pursiseuralle. Rakennuksen runkorakenteiden peruskorjauksen melko pitkälti hoiti Kyösti Räisänen. Pirttiniemeen ensimmäiset ”järjestysäännöt” loi Kauko Eskelinen. Hän asusteli vaimonsa kanssa kesäaikaan Pirttiniemessä. Siihen aikaan tupakoitiin yleisesti. Oli parasta, ettei tupakantumpeja heitelty poluille. Jos Kauko huomasi niin heittäjä kyllä varmasti natsansa poimi.

Isona kehitysaskeleena Pirttiniemessä Kauhanen mainitsee vesijohdon. Pulmana hän pitää viemäröinnin puuttumista. Jätesäiliöiden tyhjentäminen on kallista.

Satamaisännän asunto tuli pursiseuran omistukseen yhtä erikoisesti kuin monet muutkin asiat. Kaupunki tarjosi purettavaksi Honkalahden rannalla olevaa huonokuntoista rakennusta. Katto ehdittiin jo purkaakin. Purkutöiden kuluessa havaittiin, että rakennus on ihan hyväkuntoinen, ja vanhan hirsirakennuksen purkutyö muutettiin satamamestarin asunnon rakentamiseksi erinäisten vaiheiden jälkeen. Luonnokset satamamestarin asuntoon teki Heikki Tegelman. Vesa Kauhasen toimisto piirsi sitten lupapiirustukset.

Honkalinnan pursiseura osti Kauhasen muistin mukaan 30.000 silloisella markalla. Huvila sijaitsi kaupungin maalla. Seura suunnitteli, että siihen voitaisiin vaikkapa tehdä kesäravintola, ja käyttää huvilaa muuhunkin. Huvilan torni oli kaatumaisillaan, mutta se korjattiin talkoilla. Kattokin maalattiin. Sitten kaikki eräänä yönä paloi tuhkaksi tuuleen.

Nyt Pirttiniemen tukikohtaa laajennetaan. Pursiseuran ranta käy ahtaaksi, ja uuden aallonmurtajan rakenteet ulottuvat jo kaupungin maalle, alueelle jonka seura olisi saanut itselleen aikoinaan.

Tässä haastattelussa Heikki Tegelmanin nimi on tullut useasti esiin. Heikki on ollut mukana taustavoimana lähes kaikissa suunnitteluhankkeissa, mitä Kauhanen on touhunnut.

Kauhasen mielestä Heikkiä ja hänen vaimoaan Meriä pitäisi käydä haastattelemassa. Mainitakoon, että Meri osallistui aikanaan seurassa toimineeseen vesihiihtojaoston toimintaan. Seura järjesti 60-luvun lopulla seura vesihiihtokilpailut Väinöläniemellä. Meri taisi voittaa kisat...

VK:n arkistossa olevaa Pursiseuran aineistoa:

Pirttiniemi:

- Heikki Tegelman on tehnyt ensimmäisen Pirttiniemen yleissuunnitelman joskus vuonna 1976? Tiedustelen, vieläkö Heikiltä ko. suunnitelma löytyy
- päärakennuksen tilanne 3.10.1978 (piirustukset tehnyt todennäköisesti Kyösti Räisänen)
- satamamestarin asunnon pääpiirustukset, päivätty 2.12.1982 (Heikki ja VK)
- Sulkuportit ja Honkalahden pohjan yleissuunnitelma, päivätty 20.6.1984, laatinut Antti Gävert (suunnitelmassa porttien länsipuolelle oli suunniteltu hallirakennus veneiden rakentamista varten) (Portin perustukset ja tuennan suunnitteli Matti Immonen)
- Pirttiniemen PTS-suunnitelma, laatinut Antti Gävert, päiväys 25.4.1988
- Kari Ruotsalaisen tekemä puustokartoitus 31.5.1980. (VK siirtänyt Karin käsin tehdyn kartoituksen Pirttiniemen CAD-tiedostoihin joskus 90-luvun aikoihin)
- satamamestarin talon vieressä oleva varastorakennus, kuvat päivätty 28.3.1984
- Honkalinnan mittapiirustus (skitsi) 26.9.1990
- 20.4.1993 päivätty PTS-suunnitelma Pirttiniemestä, luonnoksessa mukana myös Telkkistenlahti- tätä PTS-suunnitelmaa Telkkistenlahden osalta ei seuran hallitus lähtenyt viemään eteenpäin (liitteenä pdf-kuva suunnitelmasta)
- arkistosta puuttuu ensimmäisen PTS-suunnitelman aineisto- se varmaan on Pursiseuran arkistossa (tehty joskus vuonna 1986?)
- jätesäiliön suoja”majakka” 22.11.2000
- Pirttiniemen päärakennuksen 1- ja 2-krs:n muutokset – mm. baari- yhteistyössä Pekka Humalan ja Heikki Tegelmanin kanssa vuodelta ..14.1.2007
- portaan uusiminen 27.2.2006 vk

Jänissalo:

- 1-saunarakennus, pääpiirustukset päivätty 24.5.1991
- päärakennuksen pääpiirustukset, päivätty 1.5.1987, piirustusten allekirjoitus Heikki Tegelman, suunnitelmien laadintaan osallistuivat Juha Muuranto ja rakennesuunnittelu
- teki Juha Kiviranta (Jänissalon takan suunnitteli arkkitehti Tuomas Asunta)
- varastorakennus 1.5.1087 (samat allekirjoittajat kuten yllä)

liivarinsalo:

- korjaussuunnitelmat 14-16.2.1990 laatinut vk
- saunan korjaussuunnitelmat 1.5.2001